

СТАНОВИЩЕ

от доц. д-р Живко Ангелов Велчев,

член на научно жури за защита на дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен “доктор”

Съставът на научното жури, на което съм член е определен със заповед № 689/10.10.2023 г. на ректора на ВСУ „Черноризец Храбър“, във връзка с провеждането на публична защита на дисертационен труд на тема “Престъпно управление на МПС в хипотезите на чл. 343в от Наказателния кодекс”, за присъждане на образователна и научна степен “доктор” по докторска програма „Наказателно право“, професионално направление 3.6. “Право”, област на висше образование 3. “Социални, стопански и правни науки” на Даниел Миленов Илиев – докторант в задочна форма на обучение към катедра „Наказателноправни науки“, в Юридическия факултет на ВСУ „Черноризец Храбър“, с научен ръководител – проф. д.ю.н. Лазар Груев.

I. Биографични бележки за докторанта.

Даниел Миленов Илиев е придобил през 2014 г., образователно-квалификационната степен „магистър“ по специалност “Право” в Бургаски свободен университет. От 2015 г. до настоящия момент е прокурор в Районна прокуратура – Добрич.

II. Обем и структура на дисертационния труд.

Представените от докторанта документи и материали представляват пълен комплект, необходим за законосъобразното протичане на защитата. Дисертационният труд в съответната форма се придружава от автореферат и автобиография. Във връзка с темата на дисертацията, докторантът има една студия, три статии и две научни публикации. В дисертационния труд и публикациите по него нямам информация за получен сигнал за установено плагиатство.

Представеният труд се състои от увод, три глави, съдържащи десет параграфа, заключение, списък с използвана литература и приложения. Общият обем на дисертацията е 274 страници, от които основният текст е 260 страници; списък на литературните източници – 7 страници, съдържащи 83 заглавия на български, руски и английски език, увод на английски език – 3 страници и увод на руски език – 4 страници, изводи и предложения. Направени са общо 265 бележки под линия. Съдържанието на всяка от главите е разпределено в отделни параграфи, като в края на всяка глава са направени изводи.

В **увода** са посочени – актуалност на дисертационния труд, предмет и задачи на изследването, научна новост и практическо значение на изследването.

Първа глава, озаглавена „Възникване и историческо развитие на транспортните престъпления по чл. 343в НК”, съдържа четири параграфа и е посветена на възникването и историческото развитие на транспортните престъпления по чл. 343в НК. Тук поетапно и последователно са разгледани и обсъдени въпросите за възникването и развитието на транспорта и транспортните престъпления. Изложението проследява наказателната политика на българската държава от древността до наши дни, като е изследван въпросът за социалната необходимост от криминализирането на подобен вид деяния в престъпления, и мотивите, с които законодателят ги е включил в системата на транспортните престъпления от особената част на НК.

В Глава първа от изложението е направен и сравнителноправния преглед на чуждото законодателство в областта на наказателното право, тъй като той спомага за по-доброто разбиране за генезиса на престъпленията по чл. 343в НК и тяхната уредба в чуждите правни системи, което допринася за по-доброто осмисляне на проблемите на нашата вътрешна правна регламентация.

Във **втора глава**, озаглавена „Особености на обекта и обективната страна на транспортните престъпления по чл. 343в НК по българското наказателно право” и съдържаща три параграфа, последователно са разгледани особеностите на обекта, изпълнителното деяние и другите елементи относно обективната страна на транспортните престъпления по чл. 343в НК. Изведените твърдения са съпоставени със специфични положения в отделните състави на посоченото общоопасното престъпление по Раздел II на Глава XI от особената част на НК. Този подход има за цел да разкрие кои са типичните признаци на съставите на престъпното управление на моторно превозно средство и предполага използването на метода на логическата индукция. Този метод позволява да бъдат анализирани проблемите, свързани с отделните елементи от обективната страна на видовете транспортни престъпления по чл. 343в НК с оглед доказването на теза или за оборването на хипотези досежно наказателноправната защита на транспортната безопасност.

В **трета глава**, озаглавена “Особености на субекта и субективната страна на транспортните престъпления по чл. 343в НК по българското наказателно право” и съдържаща три параграфа, се изтъква, че темата за субекта на транспортните престъпления по чл. 343в НК не е била обект на самостоятелно изследване в българската правна литература. Затова в Глава трета са разгледани спецификите на субекта, визирани в отделните състави

на чл. 343в НК. Изложението си поставя за цел от една страна, да отговори на въпроса дали престъпното управление на моторно превозно средство в трите отделни алинеи на цитираната по-горе особена наказателноправна норма се характеризира с общ субект на посегателството или деецът следва да притежава някои допълнителни особености, за да може да се търси наказателна отговорност от него и от друга, да се изясни тенденцията в правното регулиране на този въпрос.

В **заклучението** авторът прави изводи във връзка с направения анализ, като обобщава пропуските в българската наказателноправна уредба в областта на транспортните престъпления по чл. 343в НК и прави препоръки за изменения *de lege ferenda*.

III. Характеристика и оценка на дисертационния труд.

1. Работата представлява цялостно и системно изследване на престъпното управление на МПС в хипотезите на чл. 343в от Наказателния кодекс.

2. По своя обем, структура, съдържание, както и с оглед на използваната научна литература и нормативните актове, дълбочината на научния анализ и значимостта на изводите и научните приноси, трудът напълно отговаря на критериите и изискванията за монографично изследване.

3. Много добре е обоснована актуалността и значимостта на темата и методически правилно и ясно е изградена структурата на дисертационното изследване, обосновани са аргументи за формирания предмет на изследването.

4. Разработването на представената тема осигурява своеобразно попълване на съществуващата празнота в теоретично и практическо отношение.

5. Авторът е проявил самостоятелност към изследваната проблематика и е аргументирал своите изводи.

6. Научният апарат е детайлен, с пунктуално и прецизно цитиране.

IV. Публикации по темата на дисертационния труд:

1. Статия на тема „Някои проблеми, свързани с криминализирането на транспортното престъпление по чл. 345, ал. 2 НК“ („Some problems related to the criminalization of the transport crime under Art. 345, para. 2 of the Criminal code). Общество и право, бр. 9/2022 година, ISSN 0204-8523, с. 56-76;

2. Статия на тема „Престъпно управление на моторно превозно средство в хипотезата на чл. 343в, ал. 3 НК“ (Criminal driving of a motor vehicle in the case of Art. 343c par. 3 of the Criminal Code“). Общество и право, бр. 1/2023 година, ISSN 0204-8523, с. 56-75;

3. Статия на тема “Допустимо ли е отнемането на моторни превозни средства при извършено транспортно престъпление по чл. 343б НК” („Is confiscation of motor vehicles admissible in the event of a transport crime under Art. 343b of the Criminal Code“). Общество и право, бр. 5/2023 година, ISSN 0204-8523, с. 32-49;

4. Публикация на тема „Престъпното управление на моторно превозно средство в сравнителноправен аспект“ („The criminal driving of a motor vehicle in a comparative legal aspect“). Сборник с доклади от XXI лятна научна сесия на Юридическия факултет Катедра „Наказателноправни науки“ 2022 г., ISSN 1313-7514, с. 207-212;

5. Студия на тема „Престъпно управление на моторно превозно средство в хипотезата на чл. 343в, ал. 2 НК“ („Criminal driving of a motor vehicle in the hypothesis of Art. 343c, para. 2 of the Criminal code“). Електронно списание на Варненски свободен университет e-journal VFU, бр. 19/2023 год.;

6. Публикация на тема „Управление на моторно превозно средство в срока на изтърпяване на наказание лишаване от право да се управлява МПС“ („Driving a motor vehicle while serving a penalty of disqualification from driving a motor vehicle“). Сборник с доклади от XXII лятна научна сесия на Юридическия факултет Катедра „Наказателноправни науки“ 2022 г. „Право: Предизвикателства и решения“ (под печат).

Представените научни публикации позволяват да се допълни дисертационния труд, разкриват част от анализа на научните и научно-приложни приноси, както и на авторските постижения. Отличават се с прецизност, аналитичност и обоснованост на авторовата позиция.

V. Научни и научно-приложни приноси в дисертационния труд.

Научните и научно-приложните приноси в дисертационния труд са **многобройни и имат различна тежест и значение**. Най-важните, основните и съществените приноси, се заключават в следното:

1. Дисертационният труд представлява актуално и комплексно изследване по проблема за обективната и субективната съставомерност на деянията по чл. 343в НК. В изложението се разглеждат пътищата за усъвършенстване на правната им уредба, като се отчита прогресивното развитие на технологиите в областта на транспорта.

2. За първи път в България се провежда изследване на юридическата същност (на обективните и субективни признаци) на престъпленията по чл. 343в НК. Направен е детайлен анализ на формата на изпълнителното деяние, обекта, предмета, средството за извършване на престъплението, вината, както и на останалите елементи, които са очертани в диспозициите на наказателноправните разпоредби от особената част на Наказателния кодекс.

3. За първи път у нас е дадена ясна и недвусмислена дефиниция на понятията „съответно свидетелство за управление на моторно превозно

средство“, „неправоспособност“ и „лишаване от правоуправление“, което ще помогне на практикуващите юристи правилно да квалифицират извършеното от водача на МПС под съответната хипотеза на чл. 343в НК.

4. За първи път у нас е направено разграничение между престъплението по чл. 343в НК и на практика идентичното нему административно нарушение по чл. 177, ал. 1, т. 2 ЗДвП, като са дадени практически ориентири, които да послужат при преценката кога извършеното е престъпление и кога административно нарушение.

VI. Препоръки.

С оглед на цялостната положителна оценка за разработения от докторанта Даниел Миленов Илиев дисертационен труд, бих искал да отправя препоръка за бъдещо продължаване на изследването на въпроси, касаещи теоретичните знания и практическите умения по отношение на общоопасните посегателства по чл. 343в НК насочени срещу транспортната безопасност. Докторантът следва да продължи да следи научните издания по проблематиката, като ясно и пунктуално откроява собственото си мнение в бъдещите си публикации.

VII. Заключение.

Предвид изпълнението на всички нормативно установени изисквания за разработване и защита на дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен “доктор”, съгласно ЗРАСРБ и правилника за неговото прилагане, и с оглед на цялостната оценка върху представения дисертационен труд, **убедено давам положителна оценка на дисертационния труд и гласувам положително “ЗА” присъждане на образователна и научна степен “ДОКТОР” на Даниел Миленов Илиев по докторска програма „Наказателно право“, професионално направление 3.6. “Право”, област на висше образование 3. “Социални, стопански и правни науки”.**

Изготвил становището:

Доц. д-р Живко Ангелов Велчев

13.11.2023 г.

гр. София